

РОЗДІЛ 2.

Методика аналізу і конструювання змісту освіти

Виконали студенти:
Гвоздецький С.О.
Кузьменко Ю. М.
Ракитянський В. І.
Григоренко С.С.
Мельник Д. В.

План

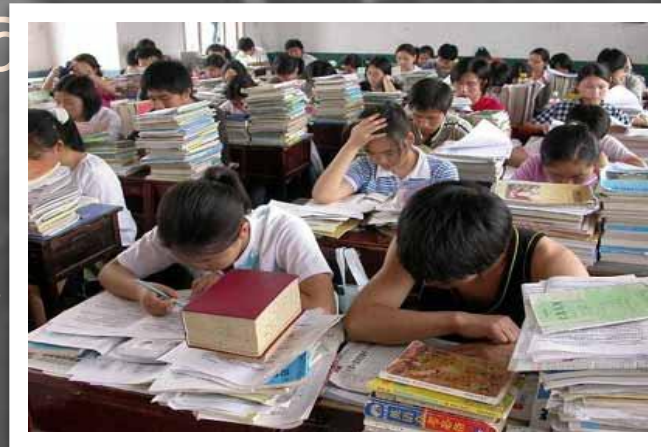
1. Професійна освіта України та її основні поняття.
2. Методика аналізу професійної діяльності фахівців.
3. Методика формування навчального плану підготовки фахівців.
4. Методика формування змісту дисциплін професійної (спеціальної) підготовки.
5. Методика формування програми професійної підготовки студентів технічних спеціальностей. Теоретичне навчання.
6. Практичне навчання.

1. Професійна освіта України та її основні поняття.

Поняття про зміст освіти

Освіта – організований суспільством нормованій процес (і його результат) передавання освіти важливого досвіду попередніх поколінь наступним, який в онтогенетичному плані є становленням особистості відповідно до програми й соціалізації особистості.

Зміст освіти – це система знань, умінь і навичок, оволодіння якими сприймає розвитку розумових і фізичних здібностей учнів, формуванню основ світогляду й моралі, необхідної поведінки, п... життя й праці.

Система освіти – це сукупність навчально-виховних та культурно-освітніх закладів, які відповідно до Конституції та інших законів України здійснюють освіту і

адян

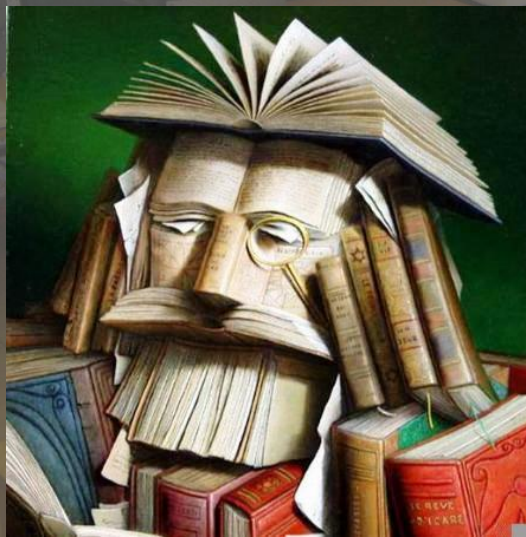
Компоненти змісту освіти

Зміст освіти містить три основні перехресні компоненти:

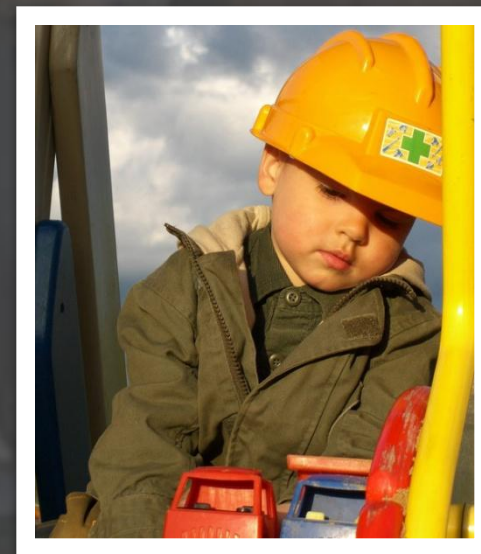
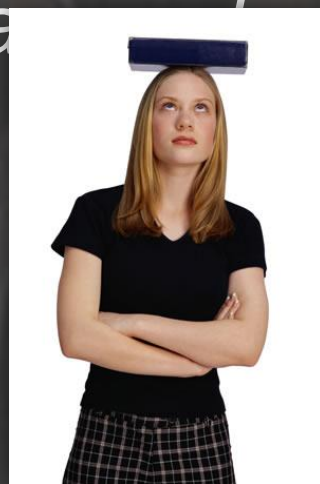
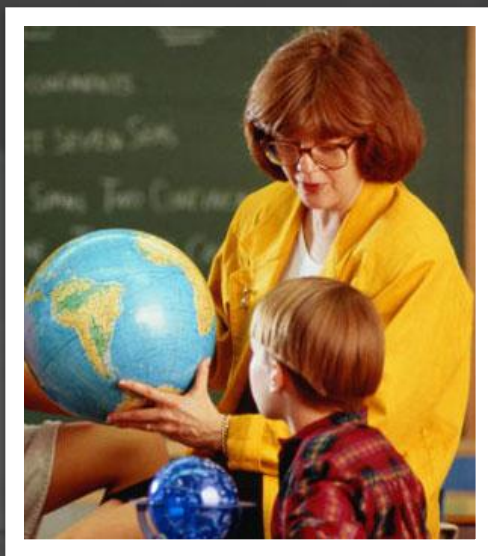
Загальна освіта – це формування здатності до виконання її загальнокультурних, загальнолюдських функцій та видів діяльності.

Політехнічна освіта – розглядається як сфера перетину загальної освіти

Спеціальна освіта – забезпечує підготовку до спеціальних, перш за все, професійних видів діяльності.

Професійна освіта – це такий різновид освіти, що готує людину до виконання певних соціально-диференційованих функцій.

Професія – це здатність виконувати роботи, які вимагають від особистості певної кваліфікації. Професія вимагає певного позначення кола знань і вмінь.

Спеціальність – це категорія яка характеризує:

У сфері освіти – спрямованість і зміст навчання при підготовці фахівців.

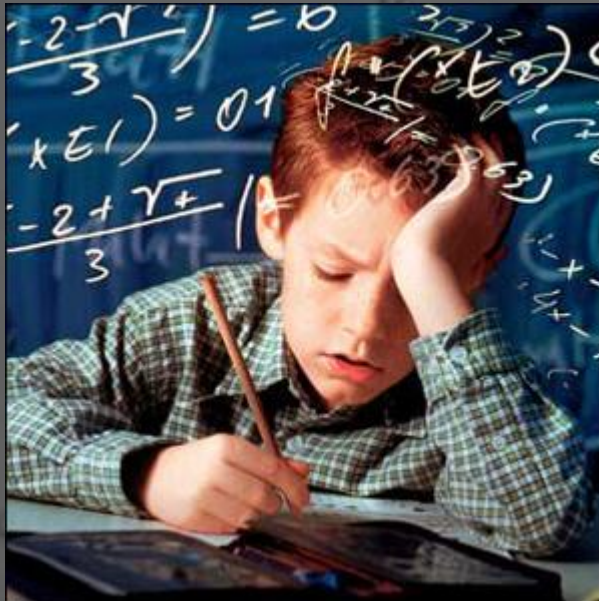
У сфері праці – особливість спрямованості та способу роботи в межах професії.

Кваліфікація – це здатність особистості виконувати обов'язки і робити на певному рівні. Вона вимагає певного освітньо-кваліфікаційного рівня і позначається через професію.

Освітній рівень – характеристика освіти шляхом визначення рівня сформованості якостей людини, що забезпечують її всебічний розвиток як особистість і є достатніми для одержання відповідної кваліфікації.

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ РІВНІ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ РІВНІ

МОЛОДШИЙ
СПЕЦІАЛІСТ

БАКАЛАВ
Р

МАГІСТР-
ПЕДАГОГ

МАГІСТР-
НАУКОВЕ
ЦЬ

МАГІСТР-
МЕНЕДЖЕ
Р

КВАЛІФІКАЦІЯ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

МАЙСТЕР
ВИРОБНИЧО
ГО
НАВЧАННЯ,

ВИКЛАДАЧ
ВИРОБНИЧО
ГО
НАВЧАННЯ

ІНЖЕНЕР-
ПЕДАГОГ-
ВИКЛАДАЧ
ДИСЦИПЛІН
ФАХОВОЇ
ПІДГОТОВКИ

ІНЖЕНЕР-
ПЕДАГОГ-
ДОСЛІДНИК,

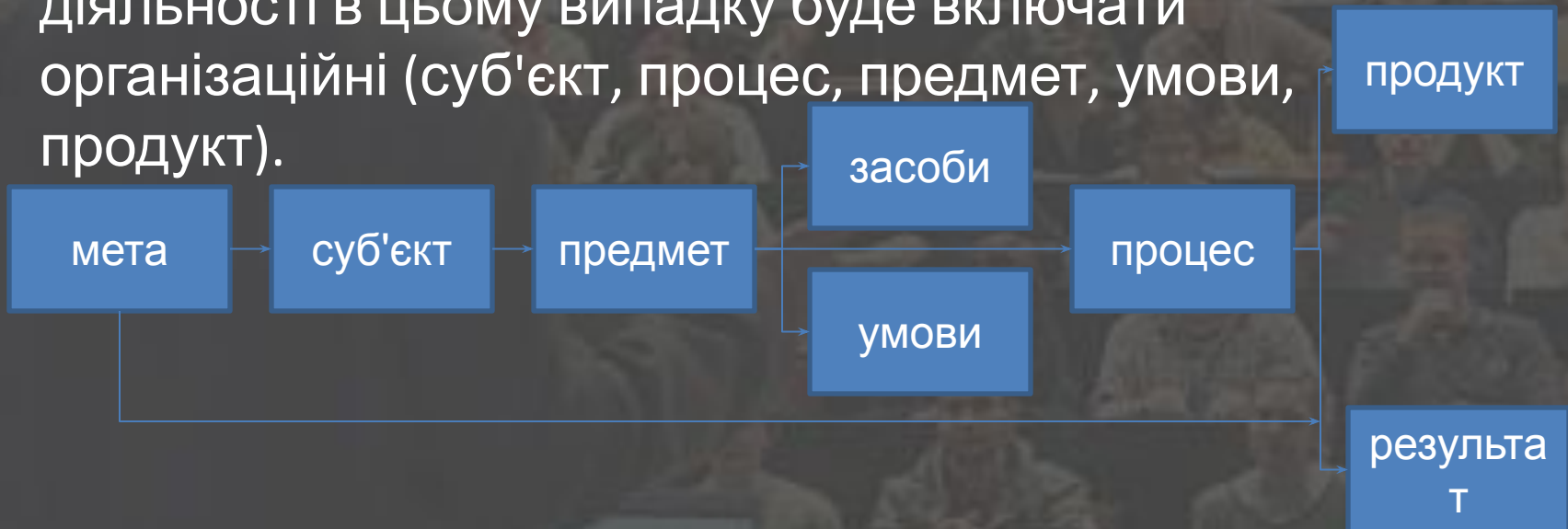
ІНЖЕНЕР-
ПЕДАГОГ-
МЕНЕДЖЕР

2. Методика аналізу професійної діяльності фахівців

Компоненти змісту освіти

Аналіз професійної діяльності фахівця є першим етапом роботи інженера-педагога над проектом навчання.

Комплексна (організаційно-психологічна) структура діяльності в цьому випадку буде включати організаційні (суб'єкт, процес, предмет, умови, продукт).

-Суб'єктом діяльності – група (індивідів), яка (ий) цілеспрямовано діє для задоволення своїх потреб.

-Мета - є систематичним чинником діяльності і може бути виражена у формі її результату та продукту.

-Результат діяльності – психологічне прирощення досвіду особистості, яке він здобуває при досягненні мети.

-Продукт діяльності – матеріальне уявлення про діяльність, яку можна отримати у процесі діяльності.

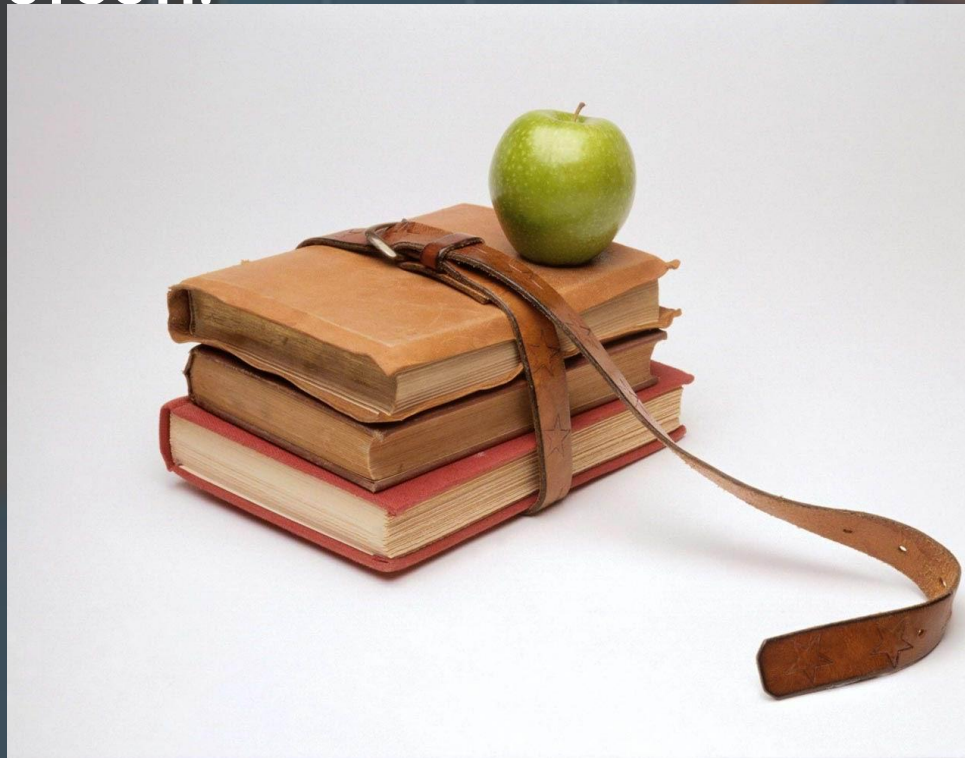

- **Предмет діяльності** – це те, що має суб'єкт на початку діяльності, і те. Що врешті-решт перетвориться на продукт.
- **Процес діяльності** – це сукупність цілеспрямованих дій викладача щодо застосування предмета діяльності відповідно до заданої мети.
- **Спосіб діяльності** - характеризується підготовленістю суб'єкта до тієї чи іншої роботи і може бути розкритий через засоби діяльності.

- **Засоби** – це або досвід суб'єкта, що може бути виражений через сукупність професійно-методичних задач, або всі допоміжні об'єкти, за допомогою яких відбувається діяльність.

- **Умови діяльності** – це сукупність засобів, за допомогою яких виконуються дії.

Мета етапу аналізу професійної діяльності при створенні дидактичних проектів у межах професійного навчання – вивчити й чітко уявити образ (модель) тієї особистості, яку необхідно формувати, визначивши при цьому арсенал професійних умінь, потрібних для підготовки цієї особистості.

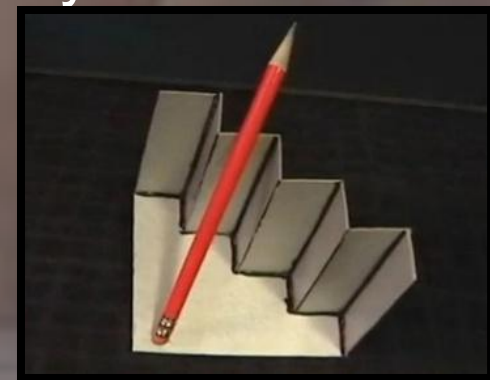
Алгоритм аналізу професійної діяльності з метою формування змісту освіти

Алгоритм діяльності викладача під час аналізу професійної діяльності (послідовне виконання кожної із зазначених дій).

Перший етап – аналіз галузі народного господарства для заданої професії. При цьому доцільно вказати основні напрями розвитку галузі, перспективи її подальшого розвитку. Основні розбіжності та проблеми, що існують у галузі.

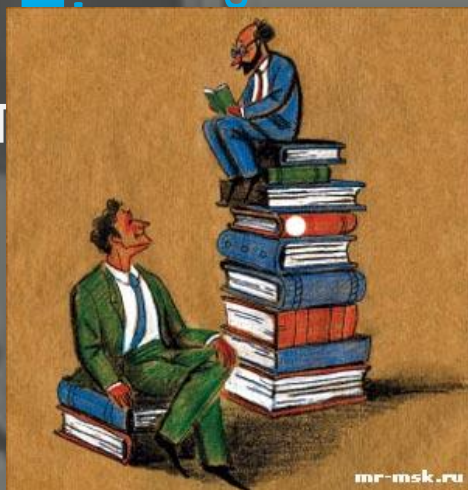
Другий етап – установлення за найменуванням професії та спеціальності:

- освітній рівень;
- освітньо-кваліфікаційний рівень.

Третій етап – установлення предмета діяльності, або підгалузі, до якої належить задана професія, і тих предметів, об'єктів і процесів у галузі, на які спрямована галузь фахівця.

Четвертий етап – установлення видів діяльності, властивих цьому кваліфікаційному рівню і визначення їхньої уточненої характеристики.

– формування
й умов
ристання
фахівців.

Шостий етап – опис
характеристики діяльності (засоби,
продукт, предмет, процес).

Сьомий етап – визначення переліку
типових завдань і засобів діяльності,
виражених у формі знань і вмінь.

Восьмий етап – формування
кваліфікаційних вимог.

3. Методика формування навчального плану підготовки фахівця

Нормативні документи змісту освіти

Процес навчання і зміст освіти в Україні регулюється певними державними документами:

Навчальний план – це затверджений Міністерством освіти документ, в якому визначається для кожного типу навчальних закладів перелік навчальних предметів, порядок їх вивчення за роками, кількість тижнів на їх вивчення, структура навчання за рік.

Навчальна програма – це документ затверджений Міністерством освіти, в якому подається характеристика змісту навчального матеріалу із зазначенням розділів, тем, орієнтовної кількості годин на їх вивчення.

Підручник – це навчальна книга, в якій розкривається зміст навчального матеріалу з певного предмету відповідно до вимог чинної програми.

Навчальний посібник – це навчальна книга, в якій подається зміст навчального матеріалу, що не завжди відповідає вимогам діючої програми, а виходить за її межі. Це хрестоматії, таблиці, схеми, словники, довідники та інші.

Класифікація наук

у XI столітті філософ
Ібн Сіна (більш відомий
як АВІЦЕННА)
поділяв науки на
теоретичні та
практичні.

Пізніше класифікацією наук детально
займався

Ф. Енгельс, поділивши

їх на такі види:

наука про живу природу

та наука про неживу

природу.

Класифікація наук, яка може бути застосована при формуванні змісту дисциплін загальноосвітньої підготовки, запропонована Б.М. Кедровим. Він стверджує, що науки можна поділити на філософські, математичні, природничі, технічні та соціальні

Більшу частину навчального плану становлять дисципліни професійної підготовки

Навчальний план

визначити перелік дисциплін загальноосвітньої підготовки відповідно до рівня кваліфікації фахівців, пов'язавши їх із структурою загальнолюдської діяльності й галузі знань

сформувати перелік дисциплін загально технічної підготовки

сформувати набір дисциплін загально технічної підготовки залежно від профілю підготовки фахівців

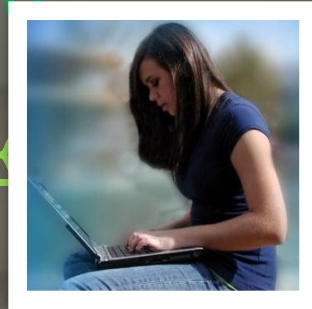
визначити порядок і час вивчення дисциплін навчального плану відповідно до умов підготовки фахівців

Схема складання навчального плану

4. Методика формування змісту дисциплін професійної (спеціальної) підготовки

Сутність поняття “ професійна підготовка

“
—

Професійна підготовка як один із компонентів змісту освіти спрямована на формування в учнів умінь виконувати певні види професійної діяльності, на розвиток професійного інтересу, професійних здібностей і якостей здібності.

Знання – це результат пізнавальної діяльності, перевірене суспільною практикою і логічне упорядковане відображення її у свідомості людини

Уміння – це здатність виконувати певні дії на основі відповідних знань.

- **Предметно-розумові уміння** – це уміння виконувати дії щодо переміщення об'єктів у просторі і зміни їхньої форми.
- **Предметно-розумові уміння** – це уміння виконувати операції із розумовими образами предметів.
- **Знаково-розумові уміння** - це уміння виконувати операції зі знаками та знаковими системами.
- **Знаково-практичні уміння** – це уміння з розумового виконання операцій зі знаковими системами.

Теоретична (розумова) діяльність формується в межах теоретичного навчання, а практична - у межах практичного навчання.

уміння

розумові

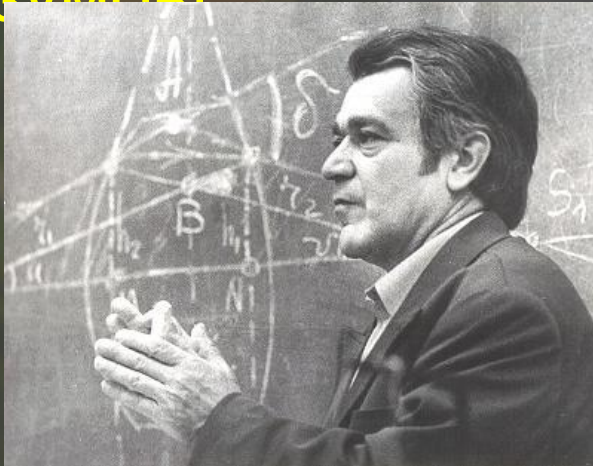
практичні

Предметн
о-
розумові

Знаково-
розумові

Предметн
о-
практичні

Знаково-
практичні

Класифікація умінь

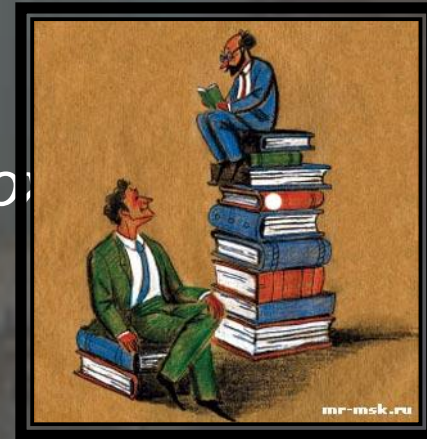
Мета професійної підготовки

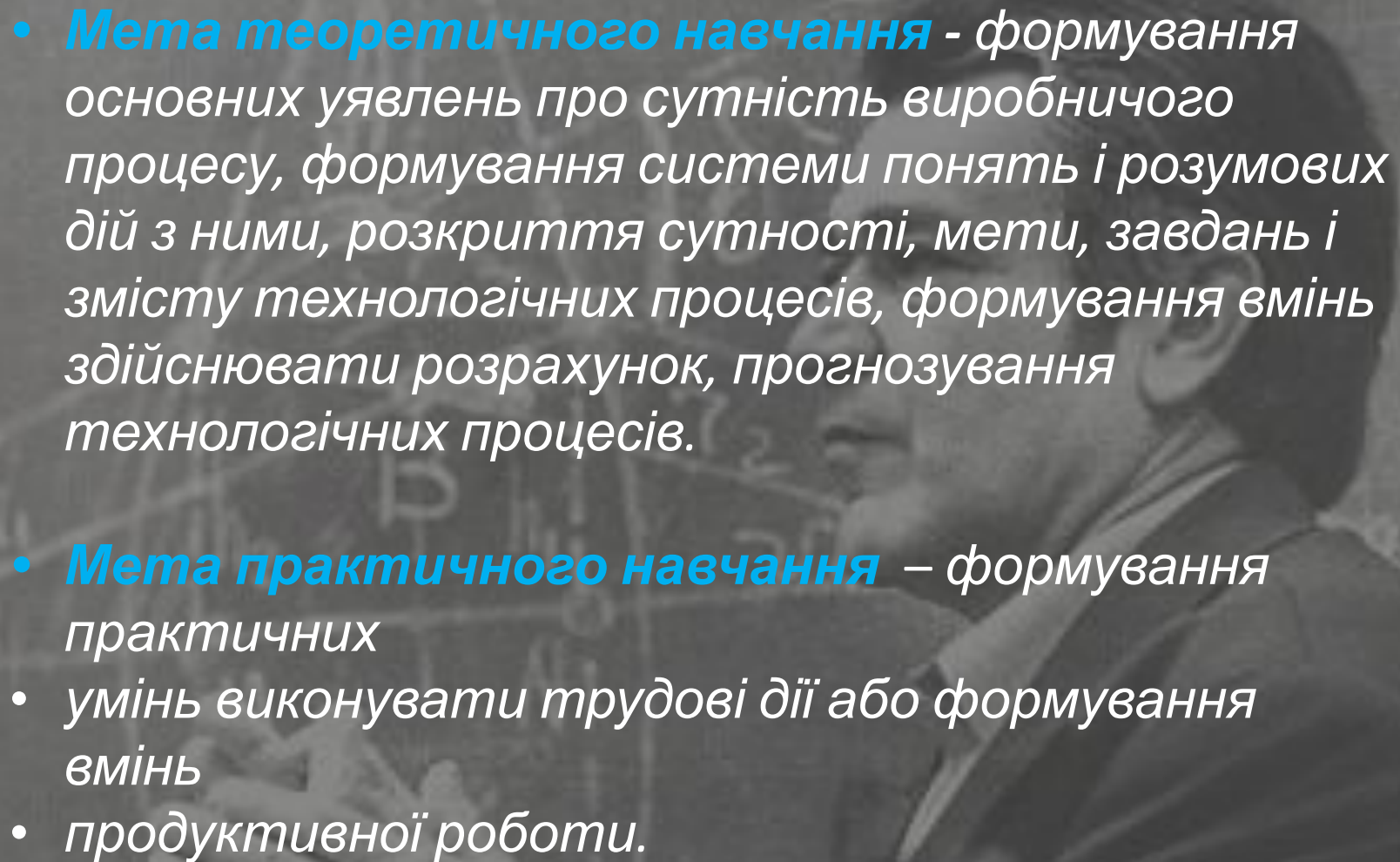
Мета професійної підготовки полягає у формуванні вмінь здійснювати виробничий процес у галузі. Узагальненим об'єктом діяльності при цьому є галузь промислового виробництва та її виробничі процеси.

Виробничий процес - це сукупність основних технологічних процесів і перетворень, а також трудових дій людини.

Виробничий процес містить як трудовий, так і технологічний процеси.

Об'єктом теоретичного навчання є технологічний процес, а практичного – трудовий.

-
- **Мета теоретичного навчання** - формування основних уявлень про сутність виробничого процесу, формування системи понять і розумових дій з ними, розкриття сутності, мети, завдань і змісту технологічних процесів, формування вмінь здійснювати розрахунок, прогнозування технологічних процесів.
 - **Мета практичного навчання** – формування практичних
 - умінь виконувати трудові дії або формування вмінь
 - продуктивної роботи.

5. Методика формування програми професійної підготовки студентів технічних спеціальностей. Теоретичне навчання

Програма курсу професійної підготовки

Для вивчення програми курсу професійної підготовки необхідно:

- Визначити професіональну структуру професійної діяльності фахівця відповідно до рівня його кваліфікації;
- Визначити структуру узагальненого об'єкта діяльності;
- Виділити елементи сукупної структури професійної підготовки;
- Поглиблено розкрити кожен із цих елементів

ПОБУДОВА ПРОГРАМИ КУРСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Своєрідно побудови програм професійної підготовки полягає в тому, що їхньою початковою одиницею є нерозкриті цілі, що згодом розмежовується шляхом поглибленого вивчення його елементів.

6. Практичне навчання

Трудові дії та їх класифікація

Трудові дії можна класифікувати за різними ознаками:

За призначенням:

- Планування
- Підготовка
- Здійснення
- Контроль
- Обслуговування

За одиницями трудової діяльності:

- Процес
- Операції
- Прийом

Система виробничого навчання

Система виробничого навчання формувалася поступово, у процесі розвитку виробництва.

- Операційна система передбачає виконання операцій і прийомів безпосередньо в майстерні.

ать большое значение
ственная работа

- Операційно-комплексна система охоплює виконання операцій, прості та складні комплексні роботи в майстерні , роботи на виробництві.

- Предметно-технологічна система передбачає виконання найпростіших операцій. Простих і складних комплексних робіт у майстернях, роботу на конкретному устаткуванні в майстернях і на виробництві.

Програма практичного навчання складається з таких етапів:

1. Виділяють основні операції, прийоми та процеси виконання трудових дій;
2. Визначають тип трудових процесів і дають їхні характеристики;
3. Обирають систему виробничого навчання, виділяють її елементи й визначають структуру;
4. Для кожного з елементів окреслюють зміст навчальної програми й порядок навчання.

Дякуємо за увагу

